

OPERA

Peter Iljič Čajkovski:
EVGENIJ ONJEGIN

PRIPRAVE NA OGLED PREDSTAVE

Na predstavo se posebej nisem pripravljala, razen pregleda vsebine na uradni internetni strani SNG Opera in balet Ljubljana. Vstopnice smo kupili že teden prej.

VSEBINA

Tatjana in Olga sta sestri, ki nekega popoldneva prepevata na vrtu. Pridružita se jima še mati Larina in dovilja Filipjevna, pozneje pa pridejo še kmetje po svoje plačilo. Mati kmalu naznani prihod Lenskega, ki pa s seboj pripelje še svojega soseda Onjegina. Lenski in Olga ne skrivata svoje strastne ljubezni, medtem ko se Tatjana zaljubi v Onjegina. Ta se do nje obnaša ravnodušno, življenje na podeželju pa ga dolgočasi. Tatjana mu vseeno napiše pismo, v katerem razkrije vsa svoja čustva. Ko se ponovno srečata, Onjegin reče, da ga je pismo ganilo, vendar se ni pripravljen vezati.

Olga in Lenski menita, da sta si Tatjana in Onjegin usojena in ju pod pretvezo pripeljeta na praznovanje Tatjaninega godu. Onjeginu presenečenje ni nič kaj všeč in v znak maščevanja zapleše z Olgo in ji začne dvoriti. Lenski je besen in Onjegina izzove na dvoboj.

Lenski se zaveda tega, da lahko izgubi življenje in se poslovi od Olge. Onjegin si ne želi tako obračunavati s prijateljem in naredi vse, da se mu ne bi bilo treba – pripelje neustreznega sekundanta in zamudi na srečanje. Kljub temu se spopadeta. Onjegin ne stori ničesar, dokler Lenski ne nameri vanj. Takrat ustrela in zbeži.

Onjegina spomin na ta dogodek preganja povsod. Ne pomaga niti prepuščanje pijači niti nezumno življenje. Čez nekaj let na neki zabavi sreča Tatjano, ki je sedaj že poročena. Zelo se je spremenila, Onjegin se zaljubi vanjo. Nepremišljeno in nasilno vdre v njene prostore, kjer Tatjani izpove ljubezen in želi, da zapusti moža. Čeprav ga Tatjana še vedno ljubi, ga zavrne. V tistem trenutku v prostor vdre Tatjanin mož Gremin. Onjegin steče k njemu in ga prosi, naj ga ustrela. Nekdanji prijatelj tega ne stori, zato se Onjegin za vedno umakne iz Tatjaninega življenja.

SKLADATELJ

Ruski skladatelj **Peter Iljič Čajkovski** (1840 – 1893) je deloval v obdobju romantike. Zanj so bili ljudski plesi, pesmi, legende in harmonije pomemben vir glasbenega navdiha. V njegovih prvih štirih simfonijah se zelo dobro povezujejo nacionalno obarvani elementi in ustaljeni skladbeni postopki. Skladba je tako dobila lastno identiteto in intenzivnost izraza. S pomočjo Čajkovskove glasbe je tudi balet dobil pomembnejšo vlogo, tako kot opera. Njegovi najbolj znani baleti so Trnuljčica, Labodje jezero in Hrestač. Napisal je sedem simfonij, med katerimi izstopajo, kot že rečeno, prve štiri; deset oper (poleg Evgenija Onjegina je precej priljubljena še Pikova dama); pisal je tudi suite in kocerate za orkester ter skladbe za komorne zasedbe.

MNENJE

To je bila prva opera, ki sem jo kadarkoli videla. Žal sem bila razočarana, saj je bilo precej dolgočasno in naporno truditi se ujeti vsebino in besedilo opere. Ker se pri tem glamuroznem petju lahko poudarjajo samo samoglasniki, je to tudi edino, kar poslušalec sliši, soglasniki so skorajda izpuščeni, čisto neslišni. Kar se tiče gledalčevega dela, je opera mnogo bolj zanimiva. Treba pa je, tako kot velja za razumevanje petja, poznati zgodbo. Zelo mi je bila všeč scenografija, ki jo je delala Karin Košak. Uporabila je malo elementov, ki pa so jasno prikazali prostor, razpoloženje... Lahko bi seveda bolje izkoristila velikanski oder, ampak to bi bilo verjetno že preveč. Domiselno je bilo platno v ozadju, ki je z različnimi fotografijami prikazovalo noč, dan, menjvanje letnih časov... Posebej všeč mi je bila scenografija v sliki, ko Tatjana piše Onjeginu. Uporabljena je samo postelja, okolica je modra, tudi platno je modro, na njem pa se v cirilici izpisujejo tudi delci pisma. Kostumografija mi ni posebej padla v oči, razen v prizoru, ko praznjujejo Tatjanin god, kjer pride na oder množica ljudi in je možnost videti paleto pastelnih ženskih oblek. Kostumografinja (prav tako Karin Košak) tudi skuša kombinirati čas v zgodbi z modernostjo, ki je včasih malo manj, drugič bolj posrečen. Da prikaže Ognjeninevo ošabnost, mestnost, mu da v roke palico za golf, na glavo pa sončna očala. Dvomim, da so ta poznali že v romantiki. Vizualno je opera torej zelo privlačna, kar se petja tiče, pa meni to prisiljeno petje ne ustreza, saj tudi nima namena, če poslušalec sploh ne razume, kaj pojejo. Bolj so mi bili všeč moški glasovi, saj je bilo ženskih preveč in vsi so bili podobni. Pohvalila bi edino doviljo Filipjevno – Mirjam Kaiir. Edino, kar mi je ugajalo pri petju je bilo zborovsko petje, ta masivnost, ki ima poseben čar. Čisto tehnično gledano, pa je poslopje Opere in baleta sicer zelo glamurozno in še dodatno pripomore h gledalčevemu vtisu zamaknjenosti v času, vendar bi morali zamenjati sedeže, kar ne moti le gledalcev, ki so prisiljeni sedeti tam tri ure, ampak tudi pevce, mimo katerih škripanje verjetno ne gre neopaženo.

VIRI IN LITERATURA:

- Leksikon Cankarjeve založbe
- Guinnessova družinska enciklopedija
- www.arnes.si/opera